

A Moholy-Nagy Művészeti Egyetem

Etikai Kódexe

2015.

Preambulum

A MOME azt az egyetemesszmet vallja magáénak, amelyet a tudományos, illetve alkotói szabadság, a szabad művelődés jellemez, ahol a tudás gyarapodása önérték, a tanulási, kutatói és alkotói folyamatok pedig függetlenek minden politikai, vallási, ideológiai és üzleti befolyástól. Ezen szellemi függetlenség szavatolja, hogy olyan jellemerős, kritikai attitűddel rendelkező, mások örömeire vagy szenvedéseire fogékony polgárok: oktatók, hallgatók és munkájukat segítő szakmenedzserek alkossák az egyetem közösségét, akik önmagukért és közösségükért felelősséget vállalva élik mindennapjaikat. Ebben a perspektívában az egyetem összes tevékenysége, a tanulás, a képzés, a kutatás, a művészeti alkotás és az ezeket támogató menedzsment feladatok egyetlen közös szellemi műhely megnyilvánulásai.

A MOME úgy tekint saját közössége etikai normájára, mint amely fontos alapelvek és értékek gyűjteményeként a közösség összetartását és a jobb eredmények elérését, a szakmai és intézményi integritás erősödését szolgálja. A normatudat erősítésében fontos szerepe van az etikai normahatárok rendszeres megkérdőjelezésének, tágitásának is, így ezek jelenléte kívánatos és üdvözlendő. Az etikai alapelvek feszegetése teszi lehetővé a változó környezet közepette a norma újrafogalmazását, dinamikus hozzáigazítását a közösség elvárásaihoz. E tekintetben a normát nemcsak őrizni, hanem fejleszteni, újraértelmezni, módosítani is szükséges folyamatos közösségi reflexió mentén. Az etikai alapelvek nézőpontja, megfogalmazása ezért nem preskriptív, hanem deskriptív. Mindez a norma követőivel és kihívóival szembeni különlegesen érzékeny, felelősen mérlegelő és kockázatokat is vállalni képes hozzáállást igényel mind a közösség tagjaitól, mind az etikai kódex fenntartására hivatalos felhatalmazással bíró testületektől, személyektől.

Az előbbieket követően nem tekinthető etikai ügynek a jogszabályok, egyetemi szabályzatok, külső szakmai etikai kódexek hatóköre alá tartozó jelenségek és cselekvések köre; ám azok etikai következményei időről időre megvitandók. Az etikai ügyek tárgyalására teljes diszkréció mellett kell sort keríteni, a keletkezett iratok bizalmasan kezelendők. Az etikai eljárás eredménye és a tárgyalt eset anonimizált, etikai fókuszú leírása azonban nyilvánosságra hozandó, mi több, nyilvánosan megvitandó – kényszerűen ügyelve az érintettek anonimitásának megőrzésére, visszafejthetlenségére. Az Etikai Tanács elsőrendű felelőssége ezen alapelv sértettségének biztosítása.

A MOME etikai alapelvei

A MOME akadémiai közösségének minden tagja lelkiismeretesen törekszik arra, hogy tevékenysége a legmagasabb szakmai és közösségi etikai normákat példázza és az etikai alapelvek maradéktalanul érvényesüljenek.

Minden egyetemi polgár minden oktatási, kutatási, kulturális és közéleti tevékenysége során követi a másik ember tiszteletének elvét: tiszteletben tartja a közösség tagjainak emberi méltóságát és személyi jogait, és betartja az egyenlő bánásmód követelményét, kerüli a

hátrányos megkülönböztetést. Mindenkinek jogában áll személyi jogai tiszteletben tartását elvárni, egyben eminens erkölcsi kötelessége mások méltóságát és jogait tiszteletben tartani.

A MOME akadémiai közössége és vezetése tiszteletben tartja és elismeri minden egyetemi polgár alapvető jogát a véleménynyilvánítás, a tanulás, az oktatás, a kutatás és az alkotás szabadsága iránt.

Az egyetem oktatóinak, kutatóinak, nem oktató-kutató munkatársainak és hallgatóinak közös vállalása, hogy az Etikai Kódexben lefektetett alapelveknek és értékeknek, magatartásoknak megfelel, továbbá megfelelő módon jár el a szabályok, alapelvek és értékek megsértése esetén.

1. Alapelv: A MOME akadémiai közösségének minden tagja a hallgatókkal szemben etikus magatartásra törekszik;

2. Alapelv: a MOME akadémiai közösségének minden tagja a kutatással, tervezéssel és a művészeti alkotással összefüggő tevékenységeiben etikus magatartásra törekszik;

3. Alapelv: A MOME akadémiai közösségének minden tagja a tanulással, tanulási folyamat keretében történő tervezéssel, művészeti alkotással összefüggő tevékenységeiben etikus magatartásra törekszik;

4. Alapelv: A MOME akadémiai közösségének minden tagja saját szakmai teljesítményével összefüggésben etikus magatartásra törekszik;

5. Alapelv: A MOME akadémiai közösségének minden tagja társaival, kollégáival, a közösséggel szemben etikus magatartásra törekszik.

***

Eljárási szabályok

Az Etikai Kódex személyi hatálya kiterjed az Egyetem valamennyi alkalmazottjára, hallgatójára, az Egyetem bármely szervezeti egysége által szervezett képzésen nem hallgatói jogviszony alapján résztvevő személyekre (a továbbiakban: egyetemi polgárok). Az Etikai Kódex előírásait az Egyetemmel alkalmazotti jogviszonyban nem álló, de az egyetemi feladatok ellátásában szerződéses kapcsolat alapján közreműködő személyekre abban az esetben lehet alkalmazni, ha a szerződés erre külön felhatalmazást ad.

Az Egyetem mint munkáltató, továbbá együttműködő vagy szerződéses partner vállalja, hogy egyetemi polgárai számára minden esetben etikai védelmet nyújt az Etikai Kódexben foglaltak teljesítése során.

Az etikai ügyekben a Szenátus által létrehozott Etikai Tanács (ET) jogosult eljárni. A Szenátus az ET tagjait titkos szavazással, egy szenátusi periódusra választja meg. Az ET összetétele 4 oktató, 1 hallgató, 2 ügyviteli alkalmazott valamint 2 póttag.

Etikai eljárás

Az egyetemi polgárok tevékenységével összefüggő, tisztázást igénylő etikai sérelem, erkölcsi konfliktus esetén az Etikai kódex alapján minden egyetemi polgár, de csak MOME egyetemi polgár indíthat etikai eljárást, fordulhat állásfoglalásért az ET-hoz. Az ET köteles harminc napon belül írásban véleményt nyilvánítani, és állásfoglalását (anonimizált formában) az érintettel és az egyetemi polgárokkal megismertetni.

Az etikai eljárások során biztosítani kell, hogy a vizsgálati folyamatban résztvevők személyükben ne legyenek érintettek vagy érdekelték, és elfogultsággal ne legyenek vádolhatók. Amennyiben az ET összetétele ezen összeférhetetlenségi szabályra tekintettel nem biztosítható, az elnököknek, személyes érintettsége esetén a rektornak kell gondoskodni a bizottság összetételéről, póttagok bevonásával.

Az ET-hoz fordulásnak két módja van:

- a) általános érvényű etikai állásfoglalást kér egy észlelt jelenség/cselekvés alapján: ekkor saját azonosítása mellett az esetet alaposan leírva, de az érintettek anonimitását megőrizve nyújt be kérelmet az ET-nek
- b) konkrét esetben kér állásfoglalást egy észlelt jelenség/cselekvés alapján: ekkor saját azonosítása mellett az esetet alaposan leírva, az érintett(ek)et is azonosítva nyújt be kérelmet az ET-nek

Az ET köteles minden kérelmet megvizsgálni a kifogásolt viselkedésről történő tudomásszerzést követő 30. napig, de legfeljebb annak megvalósulását követő 90. napig (objektív határidő; plágium esetében az eljárást megindításának objektív határideje 1 év).

Az a) esetben általános állásfoglalást hoz, az esetet az etikai esettárba helyezi, amit időről-időre a MOME közössége elé tár megvitatásra.

A b) esetben több lépéses eljárást követ: i. megvizsgálja, hogy a bejelentett eset nem tartozik-e a Btk., Ptk., Kjt., illetve Mt. hatálya alá; amennyiben

i.1) igen, úgy az ügyet a Kancellárnak továbbítja és az esetet – amennyiben annak vannak etikai vonatkozásai is - az a) szerint tárgyalja, általános érvénnyel, anonim módon;

i.2) nem, akkor részletes etikai vizsgálatot és tárgyalást folytat, meghallgatva az érintetteket is és állásfoglalást ad ki.

ii. Minden ügyről azok etikai dimenzióira fókuszálva anonimizált esetleírást készít, amelyet az esettárba helyez.

Az ET az eljárás során jogosult meghallgatni, véleménye kifejtésére kérni az ügyben nem érintett más MOME polgárokat is.

Az etikai eljárás során keletkezett iratokat bizalmasan kell kezelni.

Az ET rendszeres időközönként kezdeményezi az esettárba került esetek MOME közössége általi megvitatását, konklúziók levonását és az etikai kódex felülvizsgálatát.

Etikai eljárás eredményeként megszülető állásfoglalást a bejelentővel, a sértettel és a bepanaszolttal írásban közölni kell. Etikai eljárás eredménye szankciót nem tartalmazhat.

Rosshiszemű, alaptalan bejelentés esetén az ET a bejelentővel szemben folytat le etikai eljárást.

Az ET az alábbi döntéseket hozhatja:

- a) megállapítja a Kódexben foglaltak megsértését,
- b) ugyanazon tárgykörben ismételt etikai normasértés esetén kötelezheti a normasértőt arra, hogy szűkebb szakmai közösségével (szervezeti egység vagy alegység) vitassa meg esetét és indokolja meg saját szerepét. (Az erről készült emlékeztetőt az eljárás iratai között kell őrizni.)
- c) amennyiben a normasértéssel egyúttal fegyelmi vétség, jogsértés vagy bűncselekmény gyanúja is felmerül, intézkedésre felhívva átadja az ügyet a Rektornak.

Az Etikai Bizottság döntése ellen 8 napon belül a rektornál jogorvoslattal lehet élni, aki azt 15 napon belül köteles elbírálni.

Az Etikai Kódex elfogadása napján lép hatályba.

Budapest, 2015. október 26.

Fülöp József
rektor

Nagy Zsombor
kancellár